

POKROK ZÁPADU

Semi-Weekly Edition.

Published by Pokrok Západu Ptg. Co.
1211 So. 13th St. - Tel. 1008.

Subscription, by mail, \$2.50 per year.

Vychází každé úterý a pátek.

Vydává - - Tiskárské Družstvo

Tiskárna: 1211 Jižní 13té ulice.
Telefon 1008.

Řídící redaktor: - - J. Rosický

Předplatné:

V místě s dodávkou do domu, bez přílohy, \$3.00
S přílohou..... \$3.50
Poštou pro Spojené Státy a Kanadu, bez
Knihozny Americké..... \$2.50
S Knihoznu Americkou..... \$3.50
Do Čech bez přílohy..... \$3.00
S přílohou..... \$4.50
Každý předplatitel oprávněn je k preml.

Omlásky.

Drobné a různé omlásky uveřejňujeme pouze tehdy, když peníze k objednávkám přiloženy jsou. Za drobné omlásky obyčejné velikosti, nepřesahující palec, čítáme 75 centů za třikrát. Za různé omlásky, blahopřání, úmrtí a jiné, čítáme \$1.00 za tři palce za každé uveřejnění. Necht' každý proto přiloží objednávce tolik peněz, jak velkou omlásku míti si přeje. Cený omlásek na delší dobu oznámí se ochotně na požádání.

Zásilký peněz

Jsou nejběžnější, když se koupí na poště neb expresse "Money Order" a tyž nám se zašle. Též v registrovaném dopise, aneb poukázku bankovní jest záležitost. Kdo chce platit "checkem" na bank, necht' zašle o 25 centů více, proto že tolik musíme platit banku za kolekt, aneb at' koupí směnkku (draft) na Omahu, Chicago neb New York. Na místě drobných peněz přijímáme též 1 a 2-centové kolky. Všechny záležitosti jsou zaslány pod jednoznačnou adresou pouze takto:

Pokrok Západu,
Omaha, Neb.

Omaha, Neb., 1. července 1898.

SANTIAGO JE OBKLÍČENO ZE ZEMĚ A Z MOŘE! Pane Cervero, nebesa jsou dosud otevřená, entré fraj, můžete letět!

CELÁ PĚTINA DOBY, PO KTEROU TRVATI BUDE ZAMISSISSIPPSKÁ VÝSTAVA, JIŽ UPLYNULA. Jestli pak jste jí použili k návštěvě?

V RAKOUSKU ZAVŘELI PARLAMENT, proto že prý byl horší než ta nejsproštlí putyka! Jaký pán — takový krám, pane Franc!

CHRABŘÍ NAŠI HOŠI NA KUBĚ BUDOU MÍTI VĚTŠÍHO NEPŘÍTELE V HORKÉM TROPICKÉM PODNEBÍ A OBTÍŽNĚM HMYZU, NEŽ VE ŠPANĚLÍCH.

SBORNÍK SE STĚHUJE Z CHICAGA DO MILWAUKEE! Pivo var se z Chicaga nestěhuje do pivních Athén žádný! Je vidět, nač si více v Chicagu potrpí.

PAPEŽ POZEHNAL ŠPANĚLSKÝM ZBRANĚM! Inu je to tak, jako když pápové z Říma na Husity do Čech poslali svou pozeňnanou španělskou celádku!

JESTLI JE PPAVDOU, ŽE POVSTALCI KUBŠTÍ SI HOVÍ, mezi tím co naši hoši za jejich svobodu pracují a bojují, zaslouží pardus a ne ty oběti, jež se jim přinášejí.

DR. HEROLDOVI VYNESOU PRVÝ JEHO VLASTENECTVÍ A TITULY NA 30 TISÍC ZLATÝCH! Tak vida, pak že jsme nepokročili. Dříve se z vlastenectví dostal do kriminálu a dnes do peněz!

THUN PRVÝ BUDE PRÁVĚ TAK NEÚSTUPNÝM K NĚMČŮM CO MINISTR-PRESIDENT, jako byl co místopředseda k Čechům! Tak psal jistý Český papír, jehož rotačka za hodinu namlátí 20.000 tištěných hloupostí!

RAKOUSKÁ VÁLEČNÁ LOĎ VEZLA SUEZSKÝM KANÁLEM NA FILIPINY torpéda a dynamit. Co pak se těch věcí v Rakousku bojí, že to posílají až na Filipiny, anebo chtěli světu ukázat, že mají na svých sfích taky munici!

MINULOU NEDĚLI VYJEL WALTER Wellman z Norvéžska ku severnímu pól, aby vyhledal prof. Andree, kterýž, jak známo, před rokem vyletěl k točné v balonu. Kéž by tak mohl našim hochům na Kubě poslati trochu toho točného chladna!

TAHLE TA ŠPANĚLSKÁ LOĎSTVA MÁJÍ NA VODĚ SMĚLU! Severu, — par-dón, Cervera usadí se v Santijágu a pan Čamára zas nemůže z Port Saidu! Aby do toho, jako říkal

nebožtík Budník, prach set milion pecek, to je přeče drzost, tak hlenc urážet španělkou pýchu!

V CHICIGU NESLOŽIL JEŠTĚ ŽÁDNÝ dramatygr "Maria Christina, španělská královna, anebo Remember the Maine". Takoví básníci si nechají ujít takový pšoures! To je vidět nepraktičnost liter-átů! Klein Bros. přeče ví, kdy je čas na Firesale a kdy má prodávat bargains a páni nevědí, nebo zapomenou celé měsíce na takovou časovou látku! Nuže!

S FILIPINAMI MŮŽE MÍTI STRÝČEK Samuel ještě svůj kříž. Teď se sděluje, že prý někteří povstalci, ač chtí míti samosprávu, nenávidí Američany více než Španěly. Nenádivu! Vždyť jim arcibiskup přeče vyřídil Američany co kacíře, anticristy, pohany a bohorouhače. A ten to přeče musí vědět! Od čeho by byl arcibiskupem! A takovou holoťku chtěli by někteří vlastenečtí Američané vinouti k srdci co spoluobčany.

CO TO STOJÍ THUNA PRÁCE, ABY POROVNAL VÁCLAVA S MICHLEM. Poznal-li by nás zde za vodou svým monoclem, když by viděl Omaha-skou Prahu plnou německých turnerů, kteří v našem středu odbyvají svůj čtyřdenní turnés? Neřezme se dohromady, mluvíme jak chceme atd. atd. Inu ovšem, v Americe jsme všichni stejné oprávněnými občany, v Rakousku jsme poddanými jeho veličenstva bezpráví a to je ta difference, mistře Thune!

ŠKODA, ŽE TA NAŠE VLÁDA JE TAK NA HLAVU PADLÁ A NEVÍ O GEN. ŠNARDROVI! Kdyby jen jeho povolala a svěčila mu velitelství, on by řekl ajn - cvaj - draj a už by bylo 200,000 mužstva na Kubě sakumpak s veškerou výzbrojí, kanonama i mulama, se všema potřebama a zásobama. A zas by řekl ajn - cvaj - draj a už by byli za ostatním drátem, zrovna mezi samýma Španěly. A ještě jednou řekl by ajn - cvaj - draj a už by byla Kuba naše, bez ztráty jediného knoflíku posledního muže.

Minulý úřední rok.

Dnem 30. června končí úřední a účetní rok ve Sp. Státech a na tak dalece jak financí a bilance mezinárodní se týče, mohou Spoj. Státy býti úplně uspokojeny. Jestliť rok právě skončený jedním z nejpozoruhodnějších, jaký kdy byl v této zemi. Po stránce finanční splnil úplně očekávání. V druhém měsíci tohoto roku vstoupil v platnost nový celní zákon a za těch 11 měsíců obnášel příjem ze cla 300 milionů. V prvních měsících po přijetí zákona byl příjem ovšem skrovný, jelikož importéři zásobili se nad míru zbožím, na které dle zákona Wilsonova platili menší neb žádné clo. Proto přívoz po prvých 6 měsících byl slabým a příjem skrovný, k čemuž falešní proroci poukazyvali s utajenou radostí, dovozující, že za republikánského zákona Dingleyho budou schodky právě tak, jako byly za demokratického zákona Wilsonova pod Clevelandem. Však k své nemalé žalosti shledávají, že jejich očekávání se nesplnilo a stojí před národem opět usvědčení z klamu. Přinášejí již nyní zákon celní dostatečný příjem ku krytí potřebného výdání, nepočítaje ovšem výdání válečné a očekává se, že bude přinášeti každoročně přebytek skoro 50 milionů, který se bude moci používat k uplácení dluhu.

Nejpozoruhodnější jest však bilance mezinárodní. Za minulých 12 měsíců vyvezeno bylo za hranice více než kdy před tím za stejnou dobu. Vyvezeno bylo za \$835,000,000 chlebovin a potravin, obilí a masa atd., plodin a výrobků z farem, což jest obnosem nesmírným. Pouze dvakrát v dějinách této země vykazuje vý-

voz hospodářských produktů překročeni mety 700 milionové, však letos vykazuje tento vývoz skok na 835 milionů.

Při tom však rovněž vykazuje vývoz tovarů zrust značný, totiž skoro 300 milionů dolarů. A co více: Poprvé snad v dějinách této země vykazuje vývoz našich tovarů větší částí, než co vykazuje přívoz; poprvé jsme tovarů výrobků, více za hranicemi prodali, nežli z ciziny dovezli a sice o velkou částku \$40,000,000.

Toto jest novou ránou pro odpůrce ochranného cla, kteří vzdor veškeré skutečnosti a zkušenosti vždy tvrdili, že pouze jen zrušením ochranného cla mohou Spoj. Státy státi se čelným státem výrobním a odkazovaly je k závislosti na jiné země průmyslové, pro které my prý měli pěstovati potraviny, živiti jejich dělnictvo, aby toto mohlo levně pro nás tovary vyráběti.

Však ejhle, za ochranného cla zmahá se náš průmysl, naše výroba, náš obchod zámořský a dostupuje stupně, na jakém nikdy před tím nestál! Jestli pak byla kdy jaká teorie vyvrácena úplně a dokonaleji, nežli byla vyvrácena rokem právě minulým teorie demokratické?

Však ještě pozoruhodnější jest obchodní bilance, která se nám tu

Příčiny pádu Habsburgů.

—C—

Již několikrát zevrubně jsme se zmínili v pojednáních o věcech českých a rakouských o svém názírání přítomné situace evropské, poukazující, že, třeba zajímavějším a efektnějším na pohled přítomně zdál se spor americko-španělský, fakticky mnohem vážnější jest nynější na pohled klidná situace v Evropě, která stojí před kritickou dobou ohromných převratů, které důležitostí svou pro budoucí čas zastíní i epochální význam velké francouzské revoluce, krystalisující ze směsi historických tradic, tak zvaných rodových práv a nároků a z možnosti životní existence svého práva se dovolávajícího lidu mudus vivendi — způsob, jakým žiti by se dalo a mohlo — čímž sociální otázka by rozřešena byla.

Přemýšlejíce o tomto tématě přirozeně v přední řadě věnujeme svou pozornost možnému utváření se budoucna naší české vlasti a osudům říše z nevyzpytaného řízení osudů světa zvané rakouské. Ač rádi bychom z historických dat vyvodili utváření se tohoto polyglotního — mnohojazyčného — sdružení zemí, jež vyvinulo se z voleb králů českých a uherských a ze

ho nestrpěla mezi nami a surově servala s koruny naší české lípy její vonnou ratolet Beněče Třebíského, která nechce ani strpěti uctění památky velkého českého národného věšce a mučedníka Jana z Husy, balamutíc lid nesmysly vybázněnými o mnichu Janu Nepomuckém, který dle udání neuprosně přísne historické kritiky vůbec nikdy neexistoval, která Koniášem ničila slavnou českou literaturu pálením českých spisů a knih, vraťme se ku druhému královskému rodu, který do dnes k našemu neštěstí tímá žezlo naší vlasti!

Není v celé Evropě panovníčho rodu té pestré historie, kterou vykázati se může habsburský rodokmen, jehož sláva však zdá se, že již přešla svůj zenyth a který vlastní vinou své indolence klesnouti musí na stupeň immediativované evropské šlechty, královského původu sice, nemajíc však skutečných trůnů!

Názírání Habsburgů jest obestřeno dvojím bémem, z něhož prvé se zove vrozenou německou tvršijností v národních požadavcích ke znamenité kulturní výši vyspělých rakouských slovanských národů a druhé katolicko-náboženské předsudky, které jsou rodinným šílenstvím habsburské dynastie.

Jsme příliš velkými realisty a počítáme jen s konkrétními fakty, nám ani ve snu nenapadne provokati budoucí evropské státní útvary, ale dle přítomného stavu věcí musí každý rozhodně viděti, že proud evropské politiky žene se nacionálním řečištěm, které v jediném Rakousku má své nevyzpytatelné sluje a katarakty, ve kterých bouří a ječí a které časem elementární silou rovněž rozervány býti musí, aby dráha byla volnou.

Territoriální rozloha dnes není žádnou překážkou úspěšné správy státní, ta železnicemi, telegrafy a telefonny zmenšuje se na minimum a proto jedná se o konsolidování všech, kteří mají individuálně stejné zájmy. Dnes volá se po sloučení romanských států, v té chvíli slyšíš všenečká hesla, na jiné straně se straší panslavismem a jedině otevřenou otázkou zůstává ona rakouská, ač nejoblavější. A proč?

V přítomném čase mešká v Petrohradě bulharský Ferdinand a dnes se s určitostí ví, že mezi Čer-nou Horou a Bulharskem byla uzavřena obranná smlouva. Jaký tedy div, že rakouské panstvo se dívá s otevřenými ústy na petrohradské divadlo, kde jasně vidí, čeho ve své politice balkánské nadíti může. Habsburgové zůstali německy strnulými oproti valné slovanské většině svých zemí a svou katolickou propagandou popudili proti sobě všecko balkánské pravoslavy a mohamedánstvo.

Přijde-li na habsburskou monarchii kritická chvíle a ta se musí v brze dostaviti, pak v jejích rozvalinách bude váleti se i trůn pyšného starobylého rodu, jehož majitelé nikdy nepochopili své poslání a který byl pouhým přítěžím volného letu z něho ovládaných národů!

Čím více budeme znáti svou historii, tím méně budeme Rakušany, tím méně katolíky, poněvadž musíme poznati, že oboje po staletí na nás hřešilo, k nám bylo cizím, bez srdce, týrajc nás ve znamení kříže, neb dvojhavé orlice!

Jahody obyčejně bývají v červenci červené a zralé, však v mnoha případech způsobují nesnáze žaludeční. V případě takovém není pro nepravdivost žaludeční nic účinnějšího jako dr. Aug. Koeniga Hamburské kapky.

Předplácejte na Knihoznu Americkou pouze \$1.00 na rok.

GEN. WALLACE F. RANDOLPH

Jest velitelem dělostřeleckého sboru, kterýž s armádou na Kubu vypraven byl. Jest prý pravým mužem na pravém místě.

jeví. Kdežto náš vývoz obnášel přes 1200 milionů, náš dovoz obnášel málo více než polovici toho, tak že vývoz převyšuje dovoz o více než 550 milionů. Pochopuješ to čtenáři? My jsme přijali z ciziny o \$550,000,000 více za plodiny a tovary vyvezené, než jsme sami cizině vyplatili. O 550 milionů musila cizina zaplatiti nám za potřeby od ní koupené více, než jsme my platili jí. O těchto 550 milionů jsme zisknější, bohatší, o tolik přilýlo národu této země. A to za toho zlopočestného ochranného cla, kteréž dle tvrzení odpůrců jeho působí na obchod náš s cizinou jako čínská zeď! Jeli pravda, milý čtenáři, že jsi četl bezpočtukrát v demokratických časopisech blábolení, že když ochranným clem se proti cizině uzavřeme, když nebudeme kupovati její tovary vyrobené lacinou prací, ona nebude kupovati od nás! Však ejhle, my máme tu čínskou zeď ochrany celní a prodali jsme skoro dvojnásob tolik cizině než co jsme od ní koupili.

A tak výkaz roku minulého rozptyluje tu mlhu klamů demokratických a kdo ani za těch 8 roků zkušenosti osobní v minulých letech nepoznal, které zásady přinášejí zemi prospěch a blahobyť, měl by aspoň z chladných a nevyvratitelných čísel roku minulého čerpati poučení, čerpati pravdu.

svatebních smluv, již z té příčiny, aby každému, kdo neměl přiležitosti v dějinách Palackého a Tomka se toho dočísti, zjevno bylo, z čeho odvozujeme své státoprávní nároky české restaurace, na omezeném redakčním místě nám nelze tak učiniti a musíme se opětně vrátiti ku tématu naší úvahy.

Mimo zimního krále Fridricha falckého a Jagailovce nejúčinnější dvojí panovníč rod zasáhl do české historie, rod Lucemburských a Habsburgů. Prvnější již v druhém kolenně se zvykům země jimi ovládané asimilovali, jak nám vypravuje historie o slavné paměti Karlu IV. a jeho synu Václavu IV., ovšem že i s bolestí přiznati musíme, že na slavném kmene Lucemburských vyrostl divoký výhonek ve věrolomném Zigmundovi, kterýž, vzdor svobodnému 'gleitu' ke koncilu kostnickému, slavně mistru Janu z Husy danému, pokálel zpronevěrou své královské slovo a s římskou církví, proti jejímž nemravnostem, cizoložství a prostopášnostem náš velký kostnický mučedník v Betlémské kapli pražské horlil, tohoto na hranici bídácky ve přítomnosti biskupů a prelátů katolické církve vraždil!

Než, třeba že tisíce reflexí mihalo se našim mozkiem a hrozných vzpomínek na římskou macechu, která vyhnala nám Komenského z české vlasti, vyštvala z rodné země České bratry, která Jablonské-